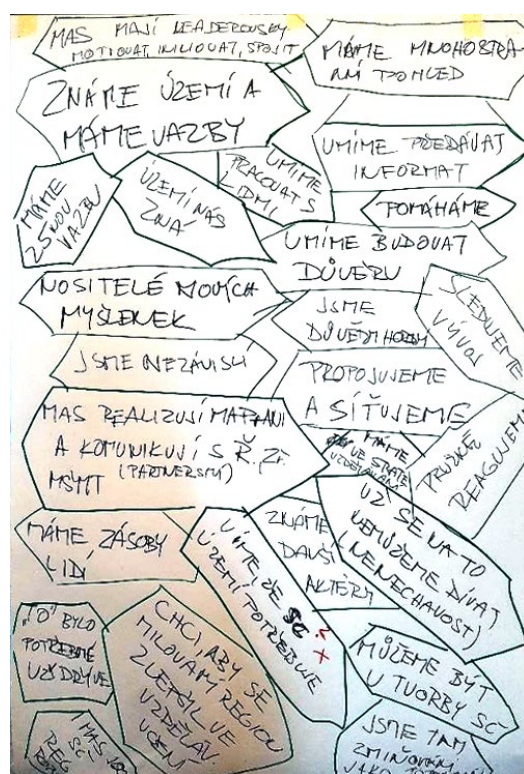

Vstupní pozice NS MAS pro vyjednávání problematiky středního článku podpory a vedení regionálního školství

Usnesení Výboru NS MAS 7/14: Výbor NS MAS bere na vědomí 1. výstup interní diskuze jako vstupní pozici pro vyjednávání problematiky středního článku ve vedení regionálního školství. Výbor NS MAS zavazuje členy NS MAS, aby se držely rámce nastaveného v tomto dokumentu do doby další etapy diskuze dle postupu vyjednávání o středním článku ve vedení regionálního školství na národní úrovni.

Motivace MAS k zapojení se do fungování SČ:

- MAS má ve smyslu metody LEADER motivovat, iniciovat, propojovat;
- MAS jsou středním článkem regionálního rozvoje;
- zná území, má vazby, propojuje a sítuje;
- má mnohostranný pohled;
- umí předávat, informovat;
- umí pracovat s lidmi;
- území zná MAS;
- MAS má zpětnou vazbu a pružně reaguje;
- MAS pomáhá;
- umí budovat důvěru;
- MAS je nositel nových myšlenek;
- MAS je nezávislá;
- je důvěryhodná;
- sleduje vývoj;
- ve strategii MAS je vzdělávání;
- má zásoby lidí;
- MAS ví, že území SČ potřebuje;
- MAS mohou být u tvorby SČ;
- MAS realizují MAP, animaci šablon a komunikují se školami, zřizovateli, MŠMT (partnerství);
- MAS jsou MŠMT zmiňovány jako potenciál.

Obavy MAS při zapojení do realizace SČ:

- nelze odpovídat za něco, co neřídíme;
- aby SČ měl kompetentní lidi, nedostatek dobrých expertů;
- nepřiměřené nároky na cíle;
- nebude to otevřená platforma;
- nezmění to rigidní černé díry;
- k pohledu NS MAS MŠMT nepřihlédne;
- odebrání kompetencí zřizovatelům;
- jméno MAS bude zneužito (utrpi u zřizovatelů);
- změní se definice SČ;
- bude to represe nikoliv podpora;
- vypadnou školy s neveřejným zřizovatelem;
- povinnosti a ne práva škol;
- obava z centralizace a ztráty autonomie;
- SČ nevyřeší všechny chyby a zklame;
- SČ = ORP bude znamenat, že není zvyklé starat se o více škol;
- MŠMT má představu, ale neprojdou změny legislativy;
- ještě více zatíží ředitele
- v roli komunikátora hrozí, že MŠMT nebude slyšet zdola;
- nestabilita konceptu (volby)

Jaká by měla být role MAS ve fungování středního článku?

NS MAS si přeje, aby SČ byl kompetentní otevřenou podporou území (školy/zřizovatelé) v duchu principů metody LEADER¹. Jsme si vědomi obav z návratu centralismu, nerespektování regionálních odlišností, zneužití pozic a priorit, nepřiměřených nároků na cíle.

SČ vnímáme jako nástroj, který usnadňuje komunikaci mezi školami, MŠMT a dalšími lokálními aktéry ve vzdělávání. Prostřednictvím sdílení zkušeností a expertů, metodické podpory a koordinace vnitřních kapacit v území přispívá k vyrovnávání rozdílů ve vzdělávání. Zajišťuje koordinaci využití veškerých informací od škol v území směrem k MŠMT s následným přenosem výsledků do území.

Role MAS by ve SČ neměla suplovat státní správu (ve správní oblasti, legislativně vymezené státní správě), ale MAS by měla být partnerem SČ. Partnerská role MAS by byla naplňována v komunikaci s místními aktéry, přenosu informací a v podpoře při akčním plánování a zavádění opatření SČ. Partnerství by bylo potvrzeno tím, že MAS bude zapojena v řídicí struktuře SČ. MAS by neměly být nositeli SČ, neměly by se účastnit přímého výkonu státní správy, ale měly by se zapojit dle svých možností a na základě dobrovolnosti. MAS mohou fungovat jako podpůrná jednotka v daných konkrétních aktivitách. MAS mají hájit vznik a zachování SČ jako bezpečného a nezávislého prostředí v návaznosti na svou kapacitu.

MAS mají zájem zapojit se do přípravy a realizace středního článku v těchto možných úrovních, dle podmínek a vyvíjejícího se nastavování:

SILNÉ zapojení MAS → pouze v okamžiku, kdy budou ve SČ využity principy metody LEADER včetně komunitního plánování, silné a rovné komunikace při strategickém rozvoji území. MAS ve SČ může být mluvčím, sdělujícím anonymizované potřeby území a zároveň ověřující výsledky statistického šetření. Silné zapojení MAS je možné pouze v případě, že se na roli MAS v tomto pojetí shodnou všichni aktéři tvorby SČ v území.

STŘEDNÍ zapojení MAS → MAS nemůže být zodpovědná za oblasti, které neřídí. (Např. MAS nemůže být odpovědná za ne/zapojení škol z území). MAS může být spoluzodpovědná za oblasti, které ovlivní. Míru zapojení může ovlivnit finální nastavení SČ. Aktuální pozice MAS je vztahována k aktuálně platné definici SČ dle Hlavních směrů vzdělávací politiky 2030+.

PODÍLEJÍCÍ SE zapojení MAS → je možné pokud se MAS zapojuje do debat, vyjadřuje se jako nositel MAP a SCLLD, účastní se v participativní řídicí struktuře, kolektivním orgánu a podílí se na vytyčování priorit území.

NÍZKÉ nebo **žádné** zapojení MAS → pokud nepůjde o pomoc školám, ale půjde jen o sběr tvrdých dat (další administrativní zátěž) nebo pokud půjde o prohlubující se centralizovaný přístup ke vzdělávání, navíc s rizikem duplicit.

ŽÁDNÉ zapojení MAS → pokud se naplní obava, že SČ nebude skutečnou pomocí, ale další administrativní zátěží pro ředitele, bude fungovat pouze z kanceláře a nikoli ve školách, nebo půjde o centralizovaný přístup ke vzdělávání, navíc s rizikem duplicit.

¹Metodou LEADER se rozumí metoda užívaná v rámci komunitně vedeného místního rozvoje (**L**iaison **E**ntre **A**ctions **D**éveloppement de l'**É**conomie **R**urale – Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku). Základními principy metody LEADER jsou přístup „zdola nahoru“, partnerství veřejných a soukromých subjektů, tvorba místní rozvojové strategie, integrované a vícesektorové akce, inovativnost v řešení problémů venkovských regionů, síťování a výměna zkušeností mezi aktéry rozvoje, spolupráce v rámci společných projektů místních akčních skupin v rámci státu, EU a dalších zemí.

Za co by měl Střední článek zodpovídat?

Jaké role by měl plnit?

Co by měl Střední článek dle NS MAS řešit:

1. Metodicky vést ředitele, vedoucí učitele a školy (nikoli pouze poskytovat metodickou podporu)

- Střední článek (dále SČ) by měl metodicky vést ředitele a vedoucí učitele.
- SČ by měl podporovat začínající učitele.
- SČ by měl rozvíjet lidské zdroje ve vzdělávání (koučink, supervize, leadership, podpora začínajících učitelů).
- SČ by měl podporovat zavádění inovativních prvků.
- Střední článek by měl metodicky vést celé školy, ale nezasahovat do kompetencí ředitele.
- SČ nemá zodpovídat za pedagogický výkon jednotlivých učitelů, protože za to má odpovídat ředitel školy.

2. Zodpovídat za rovné šance ve vzdělávání na svém území

- SČ by měl snižovat nerovnosti mezi školami.
- SČ by měl cíleně podporovat i neaktivní a nezapojující se školy, které by potřebovaly změny, ale nechťejí nebo se jim to nedaří.
- SČ by měl nabízet pomoc všem, kteří nabízejí vzdělávání žáků do 15-ti let a nenechat nikoho bez pomoci.
- SČ by měl zajistit rovnoměrnou podporu poradenských zařízení, která by měla být jeho součástí.

3. Podporovat kooperaci škol, jejich vzájemnou komunikaci a sdílení zkušeností

- SČ by měl organizovat spolupráci škol, pedagogů a ředitelů, sdílení dobré praxe a benchmarking.
- SČ by měl znát a propojovat lokální aktéry ve vzdělávání v území.
- SČ pojme i lokální úroveň metodických kabinetů jako pracovních skupin a zajistí koordinaci v hierarchii spolupráce na okrese i kraji.
- SČ by měl nabízet řešení potřeb identifikovaných v územích (vědí, co chtějí, nevědí, jak na to).
- SČ by měl všestranně přenášet informace mezi aktéry ve vzdělávání.

4. Pomoci koordinovat záměry a aktivity jednotlivých škol v daném území

- SČ by měl definovat místní nebo regionální strategii rozvoje vzdělávání společně s lídry svých škol.
- SČ by měl organizovat strategické plánování ve školách.

5. Odbřemeňovat školy od nepedagogické zátěže

- SČ by měl odbřemeňovat ředitele škol, snižovat administrativu.
- SČ by měl poskytovat právní, ekonomické a projektové poradenství.
- SČ by měl poskytovat výklad zákonů v každodenní praxi.
- SČ by měl podporovat implementaci ICT.
- SČ by měl „překládat“ metodiky MŠMT do srozumitelného jazyka.

6. Monitorovat a vyhodnocovat kvalitu vzdělávání v daném území jako celku

- SČ by měl evidovat kvalitu vzdělávání, vyhodnocovat, navrhnout postupy ke zlepšení.
- SČ by měl shromažďovat regionální data a potřeby.

7. Realizovat Strategii 2030+

- SČ by měl realizovat Strategii 2030+.
- SČ by měl zprostředkovávat a vysvětlovat MŠMT potřeby území.
- SČ by měl vysvětlovat stanoviska MŠMT v území.
- SČ by měl podporovat spolupráci s metodickými kabinetů NPI.

8. Specifické návrhy

- SČ by měl aktivizovat zřizovatele.
- SČ se ujme koordinace vzdělávacích NNO na území včetně sdílení informací, ale nezamezí svobodné nabídce.
- SČ bude koordinovat podporu celoživotního učení (CŽU) v území.
- SČ by měl zajišťovat sdílení specializovaných odborníků (pedagogů).
- SČ bude mapovat a koordinovat sdílení infrastruktury.

9. Role a aktivity středního článku vůči kraji

- SČ by měl sdílet informace.
- SČ by měl spolupracovat a podílet se na strategickém plánování kraje.
- SČ by měl spolupracovat v nastavení spádovosti škol.

Je nutné, aby měl střední článek rozhodovací nebo spolurozhodovací pravomoc, pokud má zlepšovat učení všech dětí a rovné šance ve vzdělávání?

- Pro zlepšování učení všech dětí a rovných šancí ve vzdělávání na území SČ bude potřeba, aby SČ postupně také měl přímou rozhodovací nebo spolurozhodovací pravomoc.
- SČ by měl být členem komise pro výběr ředitelů škol.
- Postupně by SČ mohl v sobě sloučit všechny subjekty na území.

Územní působnost

Shoda byla nalezena na následujících postojích:

- Základní územní jednotkou pro působení Středního článku je území ORP, které se dále skládá (ojediněle i dělí), dle potřeb k dosažení dolního limitu území o počtu cca 40–50 tis. obyvatel (paralelně odpovídá v limitu 50 škol).
- Školy by měly spolupracovat v klastrech (hnízdech) o počtu cca 15–25 škol.

